

*500 Aniv. del naixement
(Saragossa 1517)
d'Antoni Agustí Albanell
Arquebisbe de Tarragona
(1577-1586)*



Església de Tarragona

**Butlletí Oficial
de l'Arquebisbat**

**Núm. 1
Gener de 2017**

ESGLÉSIA DE TARRAGONA

BUTLLETÍ OFICIAL DE L'ARQUEBISBAT

1

Tarragona, gener de 2017
3a època. Núm. 514

Secció oficial

Arquebisbe

Als Quatre Vents

636. La més bella	3
637. El diumenge de l'alegria	4
638. Alegria i solidaritat per Nadal	5
639. Nadal, ara i aquí.....	6
Activitats pastorals de l'Arquebisbe durant el mes de desembre de 2016	7

Secretaria General i Cancelleria

Nomenaments del mes de desembre de 2016.....	11
Decret autoritzant la reserva del Santíssim a l'oratori de la Plebania de Montblanc	13
Convocatòria a la 34a Reunió del Consell del Presbiteri	13

Secció documental

Francesc, Papa

Missatge de Nadal «Urbi et Orbi» de 25 de desembre de 2016.....	15
Carta als Bisbes de tot el món en ocasió de la festivitat dels Sants Innocents	17
Missatge per a la 50a Jornada mundial de la Pau.....	20
Missatge per a la XXV Jornada Mundial del Malalt.....	26

Audiències generals "L'esperança cristiana"

1. Isaïes 40 : «Consoleu, consoleu el meu poble»	28
2. Isaïes 40 : «El missatger de bones noves»	30
3. El naixement de Jesús, font d'esperança	32
4. Abraham, pare en la fe i en l'esperança	34

(36p.)

Redacció i Administració: Pla de Palau, 2. Telèfon: 977 23 34 12 o també 977 65 70 10. 43003 Tarragona

Portada: Armoria de l'Arquebisbe Antoni Agustí Albanell, en el 500 aniv. (Cúpula del Santíssim).

Fotografia particular

Dip. Legal: T. 2 – 1958

Indústries Gràfiques Gabriel Gibert. C/ Cartagena, 12. Tel. 977 22 45 58. 43004 Tarragona

Director, composició i muntatge: Jaume Roig Roig, pvre. – correu electrònic: boat@arqtgn.cat
Publicitat: Arquebisbat de Tarragona - Secretaria General - Tel. 977 23 34 12 ext. 212 (Montserrat)

Arquebisbe Metropolità

Escrits setmanals “Als quatre vents”

636. LA MÉS BELLA

4 de desembre de 2016

A vegades, en les meves visites a la Catedral de Tarragona, m'aturo davant l'altar de la Immaculada Concepció, advocació que celebrarem en els propers dies. És una capella barroca de finals del segle XVII en què van participar els millors artistes del moment: els escultors, els qui van treballar la fusta policromada, els qui van tallar el marbre, els pintors murals, els qui van fer els vitralls, la reixa...

Si per a honrar la Mare de Déu cadascú va aportar el millor que sabia, quelcom semblant penso que va succeir perquè Déu concedís a aquella jove de Natzaret totes les gràcies possibles. En la seva omnipotència, com no voler adornar la Mare amb les majors perfeccions? El missatge de l'arcàngel ho confirma: «Plena de gràcia...»

En efecte, els teòlegs que han aprofundit en la Immaculada Concepció coincideixen que el principal motiu que Maria fos concebuda sense ni tan sols la taca del pecat original va ser per raó de la seva maternitat divina.

El poble es va avançar als teòlegs. El sentiment popular va ser, des dels primers segles, que la Verge va ser immaculada, si bé la definició dogmàtica no va arribar fins al dia 8 de desembre de 1854, quan el papa Pius IX, envoltat de 54 arquebisbes, 92 bisbes, 43 cardenals i una multitud de poble fidel, definia el gran privilegi de la Mare de Déu amb aquestes paraules:

«La doctrina que ensenya que la benaurada Verge Maria va ser preservada immune de tota taca de pecat original en el primer instant de la seva Concepció per gràcia i privilegi singulars de Déu omnipotent en atenció als mèrits de Jesucrist, salvador del gènere humà, és revelada per Déu, i per això l'han de creure fermament i constantment tots els fidels.»

A Maria se l'ha anomenat la nova Eva. En les actes del martiri de sant Andreu apòstol, es llegeixen aquestes paraules que el Sant va dirigir al procònsol: «I ja que de terra va ser format el primer home, qui per la prevaricació de l'arbre vell va portar al món la mort,

va ser necessari que, d'una verge Immaculada naixés home perfecte el Fill de Déu, perquè restituís la vida eterna que per Adam van perdre els homes.

Resulta lògic que l'art hagi exaltat la Verge com la criatura més bella que pugui ser portada a l'existència. Murillo va pintar una vintena de quadres de Maria Immaculada, i els qui no som artistes la representem en la nostra imaginació com la dona perfecta, la Mare de Déu i mare nostra. A ella ens encomanem.

637. EL DIUMENGE DE L'ALEGRIA

11 de desembre de 2016

«Gaudete in Domino semper» 'Viviu sempre contents en el Senyor', comença dient l'antífona d'aquest tercer diumenge d'Advent que, agafant la primera paraula d'aquesta expressió llatina, es coneix com el «diumenge Gaudete». «Sempre!», diu l'antífona, no sols un dia a l'any. Però aquest diumenge la invitació a estar alegres ens la recorda l'Església d'una manera especial.

Per què l'Església ens recorda cada any que hem de ser persones alegres? Perquè a vegades ens n'oblidem. El papa Francesc lamenta: «Hi ha cristians l'opció dels quals sembla ser la d'una Quaresma sense Pasqua.» Que aquests dies no hi hagi cristians que no s'alegrin de l'arribada del Nadal.

El Papa mateix concedeix tanta importància a aquest testimoni d'alegria que va escriure l'exhortació apostòlica *Evangelii gaudium* 'L'alegria de l'Evangeli', que ja en el seu començament adverteix: «El gran risc del món actual [...] és una tristesa individualista que brolla del cor còmode i avar, en el qual ja no hi ha espai per als altres, ja no hi caben els pobres.»

Aquesta és la lliçó d'aquest diumenge d'Advent: cal estar alegres, però no amb una alegria despreocupada i egoista, sinó contagiosa i oberta als altres, amb preferència als més necessitats.

Recentment s'ha publicat un llibre que porta per títol *DOCAT* (unió de les paraules *do*, de l'anglès *to do*, 'fer', i *cat*, de catecisme). És un compendi de la doctrina social de l'Església per a joves. L'aconsello vivament. Reuneix de manera molt atractiva el pensament social dels pontífexs des de Lleó XIII, amb la seva encíclica *Rerum Novarum*, fins a Francesc i el seu últim text magisterial cridant a respectar el món creat per Déu.

L'Església no dicta fórmules concretes per a l'activitat política, però exposa els criteris que farien una societat més humana. Es basen en la mateixa dignitat humana per a tothom. No hi ha dubte que molts problemes actuals es resoldrien partint d'aquests criteris: l'assistència a les persones sense llar, als refugiats, als immigrants per raons econòmiques, a dones que són víctimes d'explotació, a treballadors que són discriminats...

En aquest diumenge l'Església ens crida a l'alegria, ensenyant que ningú no pot aconseguir-la de veritat si no s'ocupa dels altres. I dóna pistes de com fer-ho. És qüestió de voluntat.

638. ALEGRIA I SOLIDARITAT PER NADAL

18 de desembre de 2016

L'any 1843 Charles Dickens va visitar la seva germana a Manchester i va aprofitar aquests dies per trobar-se amb representants d'organitzacions de caritat que ajudaven les classes més desposseïdes en aquesta ciutat industrial. Com a periodista que era, a més d'escriptor, pensava publicar un reportatge de denúncia de l'extrema pobresa que hi ha a les ciutats i l'explotació dels nens en el mercat laboral. Però un amic el va convèncer perquè escrivís una peça literària, en comptes d'un article, i en una setmana es va inventar el «Conte de Nadal».

L'èxit va ser rotund. Va immortalitzar el Sr. Scrooge, un ancià avar que avorria el Nadal i l'alegria de carrer que es vivia en aquestes dates. Era un home que va rebre la visita dels fantasmes del Nadal passat, present i futur, visió que li va fer canviar de vida i penedir-se d'haver estat insolidari.

Com en tants personatges de Dickens, el model existeix realment, encara que en grau menys dramàtic. Hi ha poca gent que avorreixi el Nadal, però sí que n'hi ha molta que no el viu amb ple sentit del que se celebra: el naixement de Jesucrist, l'esdeveniment més gran de la història humana.

Està molt bé que es posin llums als carrers, que els aparadors de les botigues ofereixin la possibilitat de fer-nos regals els uns als altres, però l'alegria del Nadal té un contingut espiritual que els cristians hem de tenir present. És el moment de mirar al nostre interior i alhora de mirar les persones que ens envolten, que són els nostres germans.

La solidaritat és el segon nom del Nadal. És bonic veure com les famílies celebren aquestes festes, com s'organitzen dinars d'empresa amb companys de treball. Això no ens ha de fer oblidar els qui no tenen res perquè no arriben a final de mes i no poden fer despeses extres mínimes.

També hem de tenir en la memòria tantes persones que són víctimes de la guerra a llocs com l'Iraq i Síria, on anar a missa és en ocasions un acte heroic perquè suposa desafiar perills mortals. I, per descomptat, el nostre Nadal ha de ser solidari amb els refugiats.

Recordem que Maria i Josep no van trobar lloc a la posada quan havia de néixer Jesús, i que els tres van haver de refugiar-se a Egipte quan Herodes va determinar la matança d'innocents. Quants nens vaguen ara amb els seus pares o sense ells pels països en conflicte, o fins i tot per Europa tractant de trobar un lloc segur!

Que a tots ells els tinguem molt presents en aquest Nadal que s'acosta.

639. NADAL, ARA I AQUÍ

25 de desembre de 2016

La Redempció es va realitzar, per voluntat divina, a la mesura humana, en un temps i un espai molt concrets. Hi ha un calendari i una geografia que marquen l'encarnació del Fill de Déu i la seva presència a la terra. Un avui i un aquí.

A l'interior de la basílica de l'Anunciació de Natzaret, en una gruta excavada a la roca, es llegeixen aquestes paraules impressionants: «Verbum caro hic factum est» 'Aquí el Verb es va fer carn'. Commou pensar que en aquell lloc concret d'un llogaret de Galilea el Verb es va fer carn i va habitar entre nosaltres.

També hi ha un «avui» que travessa tot l'Evangeli. Els àngels que anuncien als pastors el naixement del Messies els diuen: «Avui us ha nascut, a la ciutat de David, un Salvador.» I Jesucrist mateix utilitza amb freqüència aquest adverbi temporal.

A Jericó diu a Zaqueu, després d'haver-li demanat que baixi de l'arbre perquè volia allotjar-se a casa seva: «Avui ha entrat la salvació en aquesta casa.» I al bon lladre, al Calvari de Jerusalem: «Avui seràs amb mi al paradís.»

Espigolant en el Nou Testament trobem referències temporals i d'espai. El temps no és una cosa secundària per a un cristià, i l'Església sempre ho ha tingut molt en compte en la seva litúrgia. Hi ha un calendari litúrgic que ens acompanya al llarg de l'any i ens proposa les diferents tèmpestos i festivitats i fa memòria dels sants.



VINS DE MISSA

DE MULLER, S. A

CASA FUNDADA EL 1851

Medalla d'Or a l'Exposició Vaticana de 1888 (S.S. Lleó XIII)
Proveïdors de SS.SS. Pius X, Benet XV. Pius XII i Joan XXIII
GARANTIA D'ABSOLUTA PURESA I D'EXQUISIDA QUALITAT

Camí Pedra Estela, 34 - 43205 REUS (Tarragona)
Tels.: 977 75 74 73 - 977 75 62 65 - Fax 977 77 11 29

El papa Francesc ha dit amb bon humor que hi ha cristians que semblen estar en Quaresma tot l'any. I és que hi ha un temps per a cada cosa. Avui és Nadal, la festa entranyable per als seguidors de Crist i també per a molta gent que amb prou feines si el coneix i que respondrien amb dificultat aquella pregunta que una vegada va fer Jesús als seus deixebles: «I vosaltres, qui dieu que sóc jo?»

Nosaltres li diem, amb sant Pere: «Tu ets el Fill de Déu. I t'adorem en aquest Nen nascut en una nit com aquesta, en un estable, perquè els seus pares no van trobar lloc a l'hostal de Betlem.» Tampoc és casual aquest fet: l'«aquí» és important. Ens diu que Jesús va ser pobre, que la seva família va estar en trànsit i després es va haver de refugiar.

Pensem en tants pobres que hi ha als nostres carrers, en tants refugiats que vaguen pel món i no troben posada. Nadal no sols són els llums, també les penombres de la vida, però són penombres que hem d'il·luminar amb la nostra solidaritat.

Desembre de 2016 : Activitats pastorals de l'Arquebisbe

Dijous 1

- Al matí, al claustre de la Catedral, presideix la roda de premsa organitzada per a presentar als mitjans de comunicació l'exedra romana recentment descoberta, documentada i ara ja museïtzada.
- A Barcelona, presideix la reunió mensual del Secretariat Interdiocesà d'ensenyament de la Religió a Catalunya. A continuació, al Seminari Major Interdiocesà, celebra l'eucaristia i és convidat a sopar amb els seminaristes i amb l'equip rector.

Divendres 2

- A Cornudella de Montsant, visita els joves de la Comunitat del Cenacle del Mas d'en Lluç.
- Al vespre, al saló de plens de l'Ajuntament de Tarragona, participa en l'acte del lliurament dels premis Rec major i Medalla de Sant Llorenç, organitzats pel gremi de Pagesos de Tarragona, un dels quals ha estat atorgat a Mn. Isidre Torramadé.

Dissabte 3

- Al matí, als locals parroquials de Crist Rei de Reus, predica el recés d'Advent al grup de Renovació Carismàtica Catòlica i celebra l'eucaristia amb ells.
- A la tarda administra el sagrament de la confirmació a la Parròquia Prioral de Sant Pere de Reus.

Diumenge 4

- Al migdia, a la Catedral, celebra l'eucaristia del II Diumenge d'Advent en acció de gràcies per la canonització del bisbe Manuel González, fundador de la Unió Eucarística Reparadora.

- A la tarda, a l'església parroquial de Sant Francesc d'Assís de Tarragona, celebra l'eucaristia en acció de gràcies per la finalització de les obres de restauració i arranjamet de la teulada del temple.
- A continuació, a la cripta de la capella de Sant Antoni de Pàdua de Tarragona, presideix l'acte d'inauguració de la mostra pessebrista que organitza cada any l'Associació Pessebrista de Tarragona.

Dimecres 7

- A la capella de Palau, presideix l'acte d'admissió a la plena comunió amb l'Església catòlica d'una senyora de confessió protestant.

Dijous 8

- A la Catedral celebra la missa conventual en la solemnitat de la Immaculada Concepció de la benaurada Verge Maria.

Dissabte 10

- Presideix l'XI Trobada de Nadal de pares de preveres, diaques, seminaristes majors i menors i laïques amb missió pastoral.

Diumenge 11

- Administra el sagrament de la confirmació a la Parròquia de Santa Maria de Solivella.

Dilluns 12

- Al matí, al Seminari Pontifici de Tarragona, presideix el recés diocesà d'Advent per a preveres i diaques.
- Al vespre, a la Catedral, celebra l'eucaristia de la festa de la Mare de Déu de Guadalupe.

Dimarts 13

- Al palau arquebisbal, presideix la reunió n. 370 del Consell Episcopal.
- A l'església de Sant Antoni de Pàdua de Tarragona, administra el sagrament de la reconciliació.
- Al vespre, al Seminari Menor, celebra l'eucaristia i és convidat a sopar amb el rector i els seminaristes.

Dimecres 14

- Viatja a Roma, on tramita diverses qüestions als dicasteris de la Cúria Vaticana.
- Celebra l'eucaristia a la capella on reposen les restes mortals de Mons. Javier Echevarría, prelat de l'Opus Dei traspasat dilluns.

Dijous 15

- A Roma, concelebra la missa exequial per l'etern repòs de Mons. Javier Echevarría i assisteix al seu sepeli.

Divendres 16

- Retorna a Tarragona cap al migdia.
- A la tarda, a Valls, assisteix a l'acte d'inauguració de la nova seu social de la Germandat del Sant Crist de Lepant i la Mare de Deu del Roser de Valls.
- Al vespre participa en el sopar de Nadal dels catequistes del santuari de la Mare de Déu de Loreto, de la Parròquia de Sant Cosme i Sant Damià de Tarragona.

Dissabte 17

- A la capella de Sant Antoni de Pàdua de Tarragona, visita els fidels polonesos.
- Administra el sagrament de la confirmació a la Parròquia de Sant Martí Bisbe de l'Aleixar.

Diumenge 18

- Administra el sagrament de la confirmació a la Parròquia de la Nativitat de la Mare de Déu de Vilaplana.
- A la tarda, al passeig Arqueològic de Tarragona, assisteix a l'espectacle Anno Domini, recreació del primer Nadal de la història, organitzat per l'Associació Cultural Sant Fructuós.
- Al vespre, al Col·legi Sant Rafael de la Selva del Camp, visita el pessebre vivent.

Dilluns 19

- A la tarda, al Centre pastoral de la Casa les Oblates, presideix una trobada amb els directors, titulars i responsables de pastoral de les escoles religioses de l'arxidiòcesi per a presentar-los els projectes de la delegació diocesana de pastoral familiar (Llar Natalis i Maternity).
- Al vespre, al Seminari, assisteix al Concert de Nadal organitzat pel Cor i Orquestra dels Amics de la Catedral.

Dimarts 20

- Al palau arquebisbal, presideix la reunió n. 371 del Consell Episcopal.
- A l'església de Sant Antoni de Pàdua de Tarragona, administra el sagrament de la reconciliació.
- Al vespre, al Centre Tarraconense El Seminari celebra l'eucaristia i participa en la celebració de Nadal organitzada per l'Associació d'Amics del Camí de Sant Jaume.

Dimecres 21

- A la tarda, al Seminari, assisteix a l'acte de presentació del conte El gall i la guineu, primer volum de la sèrie Contes de la Catedral, organitzat pel Camp d'Aprenentatge de la Ciutat de Tarragona.

Dijous 22

- A la tarda, a l'església parroquial de Sant Francesc d'Assís de Tarragona, celebra l'eucaristia durant la qual confereix l'acolitat al seminarista Antonio Rodríguez. A continuació, al Seminari Menor, sopa amb els equips rectors i amb els joves dels seminaris Major i Menor de Tarragona.

Divendres 23

- Rep visites que vénen a felicitar-li el Nadal, entre d'altres el Capítol de la Catedral de Tarragona.
- Al migdia, a la capella de Palau, presideix la pregària de sexta i rep la felicitació de Nadal del personal de la cúria diocesana.

Dissabte 24

- A la capella del Sanatori Villablanca de Vila-seca, celebra la missa de la vigília de Nadal.
- A mitjanit, a la Catedral, celebra la solemne missa del gall.

Diumenge 25

- Visita el projecte Cafè i Caliu.
- A la Catedral, celebra l'eucaristia de la solemnitat de Nadal.
- Dina amb els preveres i les Carmelites Missioneres Teresianes de la Residència Sacerdotal Sant Fructuós.
- Visita les Germanetes dels Pobres de Reus i els mossens que hi resideixen.
- A la Pobra de Montornès, visita el pessebre vivent.

Dilluns 26

- Al matí visita les germanes Mínimes de Valls, les germanes Carmelites Descalces de Tarragona i dina amb elles i després visita també les germanes Clarisses de Reus.
- A Reus, assisteix a la representació dels Retaules de Nadal i visita la mostra pessebrista de la Congregació Mariana.

Dimarts 27

- Visita la comunitat cistercenca de Poblet i dina amb ells. Visita la Comunitat Catòlica Palavra Viva.

Dijous 29

- A la Catedral de Girona, concelebra la missa exequial per a l'etern repòs de Mons. Jaume Camprodon Rovira, bisbe emèrit d'aquella seu que va morir el proppassat dilluns 26.

Divendres 30

- Celebra l'eucaristia de Nadal a la presó provincial.

Dissabte 31

- Visita la Casa Mare de Déu de Misericòrdia, de la Comunitat del Cenacle, al Mas d'en Lluc.
- Al vespre, al santuari de la Mare de Déu del Sagrat Cor de Tarragona, celebra l'eucaristia de la solemnitat de Santa Maria, Mare de Déu, amb l'Adoració Nocturna.

Secretaria general i Cancelleria

NOMENAMENTS

del mes de desembre de 2016

El Sr. Arquebisbe, Dr. Jaume Pujol Balcells, ha signat durant el mes de desembre els següents nomenaments:

amb data 13/12/2016

Mn. Jordi Figueras Jové,

administrador parroquial de la Parròquia de Santa Clara de Tarragona.

P. Stephen Dourav, o.c.d.,

vicari de la Parròquia de Sant Joan Baptista de Tarragona.

P. Iulian Butnaru,

vicari de la Parròquia de Sant Fructuós de Tarragona.

Altres nomenaments mitjançant decret

Amb data 09/05/2016

Sr. Jordi Peris Gomà,

pròrroga excepcional com a president de l'Agrupació de Confraries de la Setmana Santa de Valls per a un any més.

Amb data 29/06/2016

Sr. Antonio García Bautista,

director de Càritas Interparroquial de Reus per a quatre anys més.

Amb data 28/10/2016

P. Joan Font Gumfaus, cmf,

consiliari de la Germandat del Sant Crist de Lepant i la Mare de Déu del Roser de Valls, per a un termini de quatre anys.

Amb data 03/11/2016

Mn. Josep M. Font Solé,

consiliari de Vida Creixent de l'arxidiòcesi de Tarragona per a quatre anys més.

Amb data 24/11/2016

Mn. Jordi Vila Borràs,

confirmat consiliari de l'Associació d'Amics del Camí de Sant Jaume del Camp de Tarragona per a quatre anys més.

Amb data 19/12/2016

Mn. Antoni Pérez de Mendiguren i Cros,

consiliari de l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa de Tarragona per a un termini de quatre anys.

Amb data 27/12/2016

Sra. Esther Freijanes Sangroniz,

presidenta delegada de Mans Unides de l'arxidiòcesi de Tarragona per a un termini de tres anys.



fulgencio villar s.l.

EMPRESA CONSTRUCTORA

CONSTRUCCIONS I REHABILITACIONS

C/ Sant Carles i Sant Josep, 4-6 - 43201 Reus (Tarragona)
Tel./fax 977 320 368 · Mòbil 617 467 919 · fulgenciovillar@terra.es

Nomenament a nivell de la Conferència Episcopal Tarraconense

Sr. Francesc Roig Queralt,

president de Càritas Catalunya per a un termini de quatre anys.

DECRET

de 27 de desembre de 2016 autoritzant la reserva del Santíssim a l'oratori de la Plebania de Montblanc

Vista la petició de 19 de desembre de 2016 presentada per Mn. Simó Gras Solé, plebà de Montblanc, en què demana autorització per a poder disposar la reserva del Santíssim a l'oratori que s'ha fet a la plebania un cop reformada,

PEL PRESENT DECRET, d'acord amb el que preveu el c. 1223 del Codi de Dret Canònic, dono llicència per a establir l'oratori a la susdita plebania de la Parròquia de Santa Maria la Major de Montblanc, i autoritzo, d'acord amb el c. 934 §1 2n, a reservar-hi el Santíssim Sagrament. Caldrà atènyer-se també al que estableix el mateix c. 934 §2 per als «llocs sagrats on la Santíssima Eucaristia és reservada».

† Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Ho decreta i signa l'Excm. i Rvdm. Sr. Arquebisbe de Tarragona.

Davant meu,

Rosalia Gras Minguella

Secretària general i cancellera

CONVOCATÒRIA

de 14 de desembre de 2016, a la 34a Reunió del Consell del Presbiteri

El Sr. Arquebisbe, Dr. Jaume Pujol Balcells, convoca el Consell del Presbiteri per al proper dimarts 17 de gener de 2017, a 2/4 d'11 del matí, a la sala gran del palau arquebisbal.

ORDRE DEL DIA

10.30 Pregària i salutació del Sr. Arquebisbe.

10.40 Lectura i aprovació, si s'escau, de la darrera acta del Consell de Presbiteri.

10.45 Treball en sessió plenària:

- LA CELEBRACIÓ DE LES EXÈQUIES ALS TANATORIS : PRACTICAL ALS ARXIPRESTATS, VALORACIONS I PROPOSTES PER ESTABLIR CRITERIS.

Exposició a càrrec de Mn. Joaquim Fortuny Vizcarro, vicari general.

12.00 Descans.

12.30 Treball en sessió plenària:

- LA PASTORAL DE L'ACOMPANYAMENT EN LA MALALTIA TERMINAL I EL DOL : PERSPECTIVES I ASPECTES DE COORDINACIÓ DE LA PASTORAL ALS CENTRES HOSPITALARIS AMB LES PARRÒQUIES.

Exposició a càrrec de Mn. Lluís Simón Pascual, capellà d'hospital.

13.30 Precs i preguntes. Informacions.

14.00 Dinar a la Residència Sacerdotal.

Moderador: Mn. Jordi Vila Borràs.

Tarragona, 14 de desembre de 2016

Mn. Ignasi Cabré Mas, *secretari*

Francesc, Papa

MISSATGE DE NADAL «URBI ET ORBI»

de 25 de desembre de 2016

Benvolguts germans i germanes, bon Nadal!

Avui l'Església reviu la sorpresa de Maria Verge, de sant Josep i dels pastors de Betlem, en contemplar l'Infant que ha nascut i que jeu al pessebre: Jesús, el Salvador.

En aquest dia ple de llum, ressona l'anunci del Profeta:

«Perquè ens ha nascut un infant,
ens ha estat donat un fill
que porta a l'espatlla la insígnia de príncep.

Aquest és el seu nom:

“Conseller prodigiós”,

“Déu heroi”,

“Pare per sempre”,

“Príncep de pau”» (Is 9, 5).

El poder d'un Infant, fill de Déu i de Maria, no és el poder d'aquest món, fonamentat en la força i en la riquesa, és el poder de l'amor. És el poder que va crear el cel i la terra, que dona vida a cada criatura: als minerals, a les plantes, als animals; és la força que atrau l'home i la dona i en fa una sola carn, una sola existència; és el poder que regenera la vida, que perdona les culpes, reconcilia els enemics, transforma el mal en bé. És el poder de Déu. Aquest poder de l'amor ha portat Jesucrist a despullar-se de la seva glòria i fer-se home, i el conduirà a donar la vida a la creu i a ressuscitar d'entre els morts. És el poder del servei, que instaura en el món el regne de Déu, regne de justícia i de pau.

Per això el naixement de Jesús va acompanyat pel cant dels àngels que anuncien: «Glòria a Déu a dalt del cel, i a la terra pau als homes que ell estima» (Lc 2,14).

Avui aquest anunci recorre tota la terra i vol arribar als pobles, especialment els assotats per la guerra i per conflictes violents i que senten fortament el desig de pau.

Pau als homes i a les dones de la martiritzada Síria, on massa sang ha estat vessada. Sobretot a la ciutat d'Alep, escenari, aquestes darreres setmanes, d'una de la batalles més atroces, és molt urgent que, respectant el dret humanitari, es garanteixi assistència i consol a l'extenuada població civil que es troba encara en una situació desesperada i de gran sofriment i misèria. És hora que les armes callin definitivament i que la comunitat internacional es comprometi activament perquè s'aconsegueixi una solució negociable i es restableixi la convivència civil en el país.

Pau per a les dones i per als homes de l'estimada Terra Santa, escollida i predilecta de Déu. Que els israelites i els palestins tinguin la valentia i la determinació d'escriure una nova pàgina de la història, en la qual l'odi i la venjança cedeixin el lloc a la voluntat de construir conjuntament un futur de comprensió i harmonia recíproca. Que puguin recuperar unitat i concòrdia l'Iraq, Líbia, el Iemen, on les poblacions pateixen la guerra i accions terroristes brutals.

Pau als homes i dones a les diferents regions d'Àfrica, particularment a Nigèria, on el terrorisme fonamentalista explota també els nens per a perpetrar l'horror i la mort. Pau al Sudan del Sud i a la República Democràtica del Congo, perquè es curin les divisions i perquè totes les persones de bona voluntat s'esforcin per iniciar nous camins de desenvolupament i de compartició, preferint la cultura del diàleg a la lògica de l'enfrontament.

Pau a les dones i homes que encara pateixen les conseqüències del conflicte a Ucraïna oriental, on és urgent una voluntat comuna per a portar alleujament a la població i posar en pràctica els compromisos assumits.

Demanam concòrdia per a l'estimat poble colombià, que vol complir un camí de diàleg i de reconciliació nou i valent. Que aquesta valentia animi també l'estimada Veneçuela per a fer els passos necessaris de cara a posar fi a les tensions actuals i edificar conjuntament un futur d'esperança per a tota la població.

Pau a tots els qui, a diverses zones, estan fent front al sofriment a causa dels perills constants i injustícies persistents. Que Myanmar pugui consolidar els esforços per afavorir la convivència pacífica i, amb l'ajuda de la comunitat internacional, pugui donar la protecció i l'assistència humanitària necessàries als qui tenen necessitat extrema i urgent. Que la península coreana pugui veure superades les tensions que l'afeixuguen en un renovat esperit de col·laboració.

Pau a qui ha estat ferit o ha perdut un ésser estimat a rel d'actes vils de terrorisme que han semblat por i mort en el cor de tants països i ciutats. Pau —no de paraula, sinó eficaç i concreta— als nostres germans i germanes que estan aban-

donats i exclosos, als qui pateixen fam i als qui són víctimes de violència. Pau als pròfugs, als emigrants i refugiats, als qui són objecte del tràfic de persones. Pau als pobles que sofreixen per les ambicions econòmiques d'uns pocs i per l'avarícia voraç del déu diner que porta a l'esclavitud. Pau als qui estan marcats pel malestar social i econòmic i als qui sofreixen les conseqüències dels terratrèmols o altres catàstrofes naturals.

I pau als nens, en aquest dia especial en què Déu es fa infant, sobretot als privats de l'alegria de la infància per raó de la fam, de les guerres i de l'egoisme dels adults.

Pau sobre la terra a tots els homes de bona voluntat, que cada dia treballen, amb discreció i paciència, en la família i en la societat per a construir un món més humà i més just, sostingut per la convicció que només amb la pau és possible un futur més pròsper per a tots. Benvolguts germans i germanes: «Un infant ens ha nascut, un fill ens ha estat donat»: és el «Príncep de la pau». Acollim-lo.

CARTA

de 28 de desembre de 2016, als Bisbes de tot el món en ocasió de la festivitat dels Sants Innocents

Benvolgut germà,

Avui, dia dels Sants Innocents, mentre continuen ressonant en els nostres cors les paraules de l'àngel als pastors: «Us anuncio una bona nova que portarà a tot el poble una gran alegria: avui, a la ciutat de David, us ha nascut un salvador, que és el Messies, el Senyor (Lc 2,10-11), sento la necessitat d'escriure't. Ens fa bé escoltar una vegada i una altra aquest anunci; tornar a escoltar que Déu és enmig del nostre poble. Aquesta certesa que renovem cada any és font de la nostra alegria i esperança.

Durant aquests dies podem experimentar com la litúrgia ens agafa de la mà i ens condueix al cor del Nadal, ens introdueix en el Misteri i ens porta paulatinament a la font de l'alegria cristiana.

Com a pastors, hem estat cridats per ajudar a fer créixer aquesta alegria enmig del nostre poble. Se'ns demana cuidar aquesta alegria. Vull renovar amb tu la invitació a no deixar-nos robar aquesta alegria, ja que moltes vegades desil·lusionats —i no per manca de raons— amb la realitat, amb l'Església, o fins i tot desil·lusionats de nosaltres mateixos, sentim la temptació d'aferrar-nos a una

tristesa mellíflua, sense esperança, que s'apodera dels nostres cors (cf. Exhortació apostòlica *Evangelii gaudium*, 83).

El Nadal, mal que ens pesi, ve acompanyat també del plor. Els evangelistes no es van permetre disfressar la realitat per a fer-la més creïble o abellidora. No es van permetre realitzar un discurs «bonic» però irreal. Per a ells el Nadal no era refugi fantasiós on amagar-se davant els desafiaments i injustícies del seu temps. Al contrari, ens anuncien el naixement del Fill de Déu també envoltat d'una tragèdia de dolor. Citant el profeta Jeremies, l'evangelista Mateu el presenta amb gran cruesa: «A Ramà se sent un crit, un plany, un plor amarg: és Raquel que plora els seus fills» (Jr 31,15). És el plany de dolor de les mares que ploren les morts dels seus fills innocents davant la tirania i afany de poder desenfrenat d'Herodes.

És un plany que avui també podem continuar escoltant, que ens arriba a l'ànima i que no podem ni volem ignorar ni callar. Avui als nostres pobles, lamentablement —i ho escric amb molt de dolor—, es continua escoltant el plany i el plor de tantes mares, de tantes famílies, per la mort dels seus fills innocents.

Contemplar el pessebre és també contemplar aquest plor, és també aprendre a escoltar allò que s'esdevé al nostre voltant i tenir un cor sensible i obert al dolor del proïsme, més especialment quan es tracta de nens, i també és tenir la capacitat d'assumir que avui es continua escrivint aquest capítol trist de la història. Contemplar el pessebre aïllant-lo de la vida que l'envolta seria fer del Nadal una bonica faula que ens generaria bons sentiments però que ens privaria de la força creadora de la Bona Notícia que el Verb Encarnat ens vol regalar. I la temptació hi és. L'alegria cristiana, ¿es pot viure d'esquena a aquestes realitats? Es pot realitzar ignorant el plany del germà, dels infants?

Sant Josep va ser el primer convidat a custodiar l'alegria de la Salvació. Davant els crims atroços que s'estaven esdevenint, sant Josep —testimoni de l'home obedient i fidel— va ser capaç d'escoltar la veu de Déu i la missió que el Pare li encomana. I perquè va saber escoltar la veu de Déu i es va deixar guiar per la seva voluntat, es va tornar més sensible a allò que l'envoltava i va saber llegir els esdeveniments amb realisme.

Avui també a nosaltres, pastors, se'ns demana el mateix: que siguem homes capaços d'escoltar i no estar sords a la veu del Pare, i així poder ser més sensibles a la realitat que ens envolta. Avui, tenint com a model sant Josep, som convidats a no deixar que ens prenguin l'alegria. Som invitats a custodiar-la dels Herodes dels nostres dies I com sant Josep, ens cal coratge per assumir aquesta realitat, per a aixecar-nos i agafar-la entre les mans (cf. Mt 2,20); el coratge de protegir-la dels

nous Herodes dels nostres dies, que fagociten la innocència dels nostres infants, una innocència esqueixada sota el pes del treball clandestí i esclau, sota el pes de la prostitució i l'explotació; innocència destruïda per les guerres i l'emigració forçosa, amb la pèrdua de tot allò que això comporta. Milers dels nostres nens han caigut en mans de bandes, de màfies, de mercaders de la mort que l'únic que fan és fagocitar i explotar la seva necessitat.

A tall d'exemple, avui dia 75 milions de nens —a causa de les emergències i crisis prolongades— han hagut d'interrompre la seva educació. L'any 2015, el 68 per cent de totes les persones objecte de tràfic sexual en el món eren nens. Per altra part, un terç dels nens que han hagut de viure fora dels seus països ha estat per desplaçaments forçosos. Vivim en un món on gairebé la meitat dels infants menors de 5 anys que moren ha estat a causa de la malnutrició. L'any 2016 es calcula que 150 milions de nens han realitzat treball infantil vivint molts d'ells en condició d'esclavatge. D'acord amb el darrer informe elaborat per la UNICEF, si la situació mundial no es reverteix, l'any 2030 seran 167 milions els nens que viuran en la pobresa extrema, 69 milions de nens menors de 5 anys moriran entre 2016 i 2030, i 60 milions de nens no aniran a l'escola bàsica primària.

Escoltem el plor i el plany d'aquests nens; escoltem el plor i el plany també de la nostra mare Església, que plora no sols davant el dolor produït en els seus fills més petits, sinó també perquè coneix el pecat d'alguns dels seus membres: el sofriment. La història i el dolor dels menors que van ser abusats sexualment per preveres. Pecats que ens avergonyeixen. Persones que tenien a càrrec seu la cura d'aquests petits el han destrossat la dignitat. Això ho lamentem profundament i en demanem perdó. Ens unim al dolor de les víctimes i en plorem el pecat. El pecat pel que ha passat, el pecat d'omissió d'assistència, el pecat d'amagar i negar, el pecat de l'abús de poder. L'Església també plora amb amargura aquest pecat dels seus fills i en demana perdó. Avui, recordant el dia dels Sants Innocents, vull que renovem tot el nostre afany perquè aquestes atrocitats no tornin a passar entre nosaltres. Agafem la força necessària per a implementar totes les mesures necessàries i protegir-ne tota la vida dels nostres infants, perquè crims com aquests no es repeteixin més. Assumim de manera clara i lleial la consigna «tolerància zero» en aquest assumpte.

L'alegria cristiana no és una alegria que es construeix al marge de la realitat, ignorant-la o fent com si no existís. L'alegria cristiana neix d'una crida —la mateixa que va tenir sant Josep— a prendre i cuidar la vida, especialment la dels sants innocents d'avui. El Nadal és un temps que ens interpella a custodiar la vida i a ajudar-la a néixer i créixer; a renovar-nos com a pastors de coratge, un coratge que genera dinàmiques capaces de prendre consciència de la realitat que molts dels

nostres infants avui estan vivint i treballar per a garantir-los el mínim necessari per tal que la seva dignitat com a fills de Déu sigui no sols respectada sinó, sobretot, defensada.

No deixem que els robin l'alegria. No ens deixem robar l'alegria, cuidem-la i ajudem-la a créixer. Fem això amb la mateixa fidelitat paternal de sant Josep i de la mà de Maria, la Mare de la tendresa, perquè no se'ns endureixi el cor.

MISSATGE

de 8 de desembre de 2016, per a la 50a Jornada mundial de la Pau el 1 de gener de 2017

«La no-Violència : Un estil de política per la Pau»

1. Al començament d'aquest nou any formulo els meus desitjos de pau més sincers per als pobles i per a les nacions del món, per als caps d'Estat i de Govern, així com per als responsables de les comunitats religioses i dels diferents sectors de la societat civil. Desitjo la pau a cada home, dona, nen i nena, alhora que prego perquè la imatge i semblança de Déu en cada persona ens permeti reconèixer-nos els uns als altres com a dons sagrats dotats d'una dignitat immensa. Especialment en les situacions de conflicte, respectem la seva «dignitat més profunda» i fem de la no violència activa el nostre estil de vida.

Aquest és el Missatge per a la 50a Jornada Mundial de la Pau. En la primera, el beat papa Pau VI es va adreçar no sols als catòlics sinó a tots els pobles, amb paraules inequívokes: «Ha aparegut finalment amb molta claredat que la pau és la línia única i veritable del progrés humà (no les tensions de nacionalismes ambiciosos, ni les conquestes violentes, ni les repressions portadores d'un fals ordre civil)». Va advertir del «perill de creure que les controvèrsies internacionals no es poden resoldre pels camins de la raó, és a dir de les negociacions fonamentades en el dret, la justícia, l'equitat, sinó només pels de les forces espantoses i mortíferes». Per contra, citant la *Pacem in terris* del seu predecessor sant Joan XXIII, exaltava «el sentit i l'amor de la pau fonamentada en la veritat, la justícia, la llibertat, l'amor». Impressiona l'actualitat d'aquestes paraules, que avui són igualment importants i urgents com fa cinquanta anys.

En aquesta ocasió desitjo reflexionar sobre la no violència com un estil de política per a la pau, i demano a Déu que es conformin a la no violència els nostres sentiments i valors personals més profunds. Que la caritat i la no violència guiïn la manera de tractar-nos en les relacions interpersonals, socials i internacionals. Quan les víctimes de la violència vencen la temptació de la venjança,

es converteixen en els protagonistes més creïbles en els processos no violents de construcció de la pau. Que la no violència esdevingui —des del nivell local i quotidià fins a l'ordre mundial— l'estil característic de les nostres decisions, de les nostres relacions, de les nostres accions i de la política en totes les seves formes.

Un món fragmentat

2. El segle passat va ser devastat per dues guerres mundials horribles, va conèixer l'amenaça de la guerra nuclear i un gran nombre de nous conflictes, però avui lamentablement estem davant una terrible guerra mundial per parts. No és fàcil saber si el món actualment és més o menys violent del que ho va ser en el passat, ni si els mitjans de comunicació moderns i la mobilitat que caracteritza la nostra època ens fan més conscients de la violència o ens hi fan més habituats.

En qualsevol cas, aquesta violència que es comet «per parts», de maneres i nivells diversos, provoca un sofriment enorme que coneixem bé: guerres a diferents països i continents; terrorisme, criminalitat i atacs armats impredecibles; abusos contra els emigrants i les víctimes del tràfic de persones; devastació del medi ambient. Amb quina finalitat? La violència permet assolir objectius de valor durador? Tot el que obté, ¿no es redueix a desencadenar represàlies i espirals de conflicte letals que beneficien només alguns «senyors de la guerra»?

La violència no és la solució per al nostre món fragmentat. Respondre amb violència a la violència duu, en el millor dels casos, a l'emigració forçada i a un sofriment enorme, ja que les grans quantitats de recursos que es destinen a objectius militars són sotretes de les necessitats quotidianes dels joves, de les famílies en dificultat, dels ancians, dels malalts, de la gran majoria dels habitants del món. En el pitjor dels casos, duu a la mort física i espiritual de molts, si no de tots.

La Bona Notícia

3. També Jesús va viure en temps de violència. Ell va ensenyar que el veritable camp de batalla en el qual s'enfronten la violència i la pau, és el cor humà: «Perquè de dintre el cor de l'home surten les intencions dolentes» (Mc 7,21). De tota manera el missatge de Crist davant aquesta realitat ofereix una resposta radicalment positiva: ell va predicar incansablement l'amor incondicional de Déu que acull i perdona, i va ensenyar els seus deixebles a estimar els enemics (cf. Mt 5,44) i a parar l'altra galta (cf. Mt 5,39). Quan va impedir que l'adúltera fos lapidada pels seus acusadors (cf. Jn 8,1-11) i quan, la nit abans de morir, va dir a Pere que tornés l'espasa a la beina (cf. Mt 26,52), Jesús va traçar el camí de la no violència, que va seguir fins al final, fins a la creu, mitjançant la qual va construir la pau i va fer destruir l'enemistat (cf. Ef 2,14-16). Per això, qui acull la Bona No-

tícia de Jesús reconeix la seva violència pròpia i es deixa guarir per la misericòrdia de Déu, convertint-se alhora en instrument de reconciliació segons l'exhortació de sant Francesc d'Assís: «Que la pau que anuncieu amb els llavis la tingueu, en més mesura, en els vostres cors.»

Ser avui veritables deixebles de Jesús significa també acceptar la seva proposta de no violència. Aquesta —com va afirmar el meu predecessor Benet XVI— «és realista, perquè té en compte que en el món hi ha massa violència, massa injustícia i, per tant, només es pot superar aquesta situació contraposant un plus d'amor, un plus de bondat. Aquest “plus” ve de Déu». I afegia amb força: «Per als cristians la no violència no és un mer comportament tàctic, sinó més aviat una manera de ser de la persona, l'actitud de qui està tan convençut de l'amor de Déu i del seu poder que no té por de fer front al mal únicament amb les armes de l'amor i de la veritat. L'amor als enemics constitueix el nucli de la “revolució cristiana”». Precisament, l'evangeli de l'estimeu els vostres enemics (cf. Lc 6,27) és considerat com «la carta magna de la no violència cristiana», que no s'ha d'entendre com un «rendir-se davant del mal [...], sinó a respondre al mal amb el bé (cf. Rm 12,17-21), trencant d'aquesta manera la cadena de la injustícia».

Més fort que la violència

4. Moltes vegades la no violència s'entén com a rendició, desinterès i passivitat, però en realitat no és així. Quan la mare Teresa va rebre el premi Nobel de la Pau, l'any 1979, va declarar nítidament el seu missatge de la no violència activa: «A les nostres famílies no tenim necessitat de bombes i armes, de destruir per portar la pau, sinó de viure units, estimant-nos els uns als altres [...]. I aleshores serem capaços de superar tot el mal que hi ha en el món.» Perquè la força de les armes és enganyosa. «Mentre els traficants d'armes fan la seva feina, hi ha pobres constructors de pau que donen la vida només per ajudar una persona, una altra, una altra»; per a aquests constructors de la pau, la mare Teresa és «un símbol, una icona dels nostres temps». El passat mes de setembre vaig tenir la gran alegria de proclamar-la santa. He elogiat la seva disponibilitat envers tothom mitjançant «l'acollida i la defensa de la vida humana, tant de la no nascuda com de l'abandonada i descartada [...]. S'ha inclinat sobre les persones defallides, que moren abandonades pels carrers, reconeixent la dignitat que Déu els havia donat; ha fet sentir la seva veu als poderosos de la terra, perquè reconeguessin les seves culpes davant els crims —davant els crims!— de la pobresa creada per ells mateixos». Com a resposta —i en això representa milers, més encara, milions de persones—, la seva missió és sortir a l'encontre de les víctimes amb generositat i dedicació, tocant i embenant els cossos ferits, guarint les vides trencades.

La no violència practicada amb decisió i coherència ha produït resultats impressionants. No s'oblidaran mai els èxits obtinguts per Mahatma Gandhi i Khan Abdul Ghaffar Khan en l'alliberament de l'Índia, i de Martin Luther King Jr. contra la discriminació racial. En especial, les dones són freqüentment líders de la no violència, com, per exemple, Leymah Gbowee i milers de dones liberianes, que han organitzat encontres de pregària i protesta no violenta (pray-ins), obtenint negociacions d'alt nivell per a la conclusió de la segona guerra civil a Libèria.

No podem oblidar el decenni crucial conclòs amb la caiguda dels règims comunistes a Europa. Les comunitats cristianes hi han contribuït amb la seva pregària insistent i la seva acció valenta. Ha tingut una influència especial el ministeri i el magisteri de sant Joan Pau II. A l'encíclica *Centesimus annus* (1991), el meu predecessor, reflexionant sobre els esdeveniments de 1989, va posar en evidència que un canvi crucial en la vida dels pobles, de les nacions i dels estats es realitza «a través d'una lluita pacífica, que utilitza només les armes de la veritat i de la justícia». Aquest itinerari de transició política vers la pau ha estat possible, en part, «pel compromís no violent d'homes que, resistint-se sempre a cedir al poder de la força, han sabut trobar, una vegada i una altra, formes eficaces per a donar testimoni de la veritat». I conclouia: «Tant de bo els homes aprenguin a lluitar per la justícia sense violència, renunciant a la lluita de classes en les controvèrsies internes, així com a la guerra en les internacionals.»

L'Església s'ha compromès en el desenvolupament d'estratègies no violentes per a la promoció de la pau en molts països, implicant-hi fins i tot els actors més violents en un major esforç per a construir una pau justa i duradora.

Aquest compromís en favor de les víctimes de la injustícia i de la violència no és un patrimoni exclusiu de l'Església catòlica, sinó que és propi de moltes tradicions religioses, per a les quals «la compassió i la no violència són essencials i indiquen el camí de la vida». Ho reafirmo amb força: «Cap religió no és terrorista.» La violència és una profanació del nom de Déu. No ens cansem mai de repetir-ho: «No es pot utilitzar mai el nom de Déu per justificar la violència. Només la pau és santa. Només la pau és santa, no la guerra.»

L'arrel domèstica d'una política no violenta

5. Si l'origen d'on brolla la violència es troba en el cor dels homes, aleshores és fonamental recórrer el camí de la no violència en primer lloc en el si de la família. És part d'aquella alegria que vaig presentar el passat mes de març en l'exhortació apostòlica *Amoris lætitia*, com a conclusió dels dos anys de reflexió de l'Església sobre el matrimoni i la família. La família és l'espai indispensable en el qual els cònjuges, pares i fills, germans i germanes aprenen a comunicar-se i a

cuidar-se els uns als altres de manera desinteressada, i on els desacords o fins i tot els conflictes han de ser superats no amb la força, sinó amb el diàleg, el respecte, la recerca del bé de l'altre, la misericòrdia i el perdó. Des del si de la família, l'alegria es propaga al món i s'irradia a tota la societat. Per altra banda, una ètica de fraternitat i de coexistència pacífica entre les persones i entre els pobles no pot fonamentar-se en la lògica de la por, de la violència i de l'entossudiment, sinó en la responsabilitat, el respecte i el diàleg sincer. En aquest sentit, faig una crida en favor del desarmament, així com també de la prohibició i abolicció de les armes nuclears: la dissuasió nuclear i l'amenaça certa de la destrucció recíproca no poden servir de base a aquest tipus d'ètica. Amb la mateixa urgència suplico que s'aturi la violència domèstica i els abusos a dones i infants.

El Jubileu de la Misericòrdia, conclòs el passat mes de novembre, ens ha convidat a mirar dins el nostre cor i a deixar que hi entri la misericòrdia de Déu. L'any jubilar ens ha fet prendre consciència del gran nombre i diversitat de persones i de grups socials que són tractats amb indiferència, que són víctimes d'injustícia i pateixen violència. Ells formen part de la nostra «família», són els nostres germans i germanes. Per això, les polítiques de no violència han de començar dins els murs de casa per després estendre's a tota la família humana. «L'exemple de santa Teresa de Lisieux ens convida a la pràctica del petit camí de l'amor, a no perdre l'oportunitat d'una paraula amable, d'un somriure, de qualsevol petit gest que sembri pau i amistat. Una ecologia integral també està feta de simples gestos quotidians amb els quals trenquem la lògica de la violència, de l'aprofitament, de l'egoisme.»

La meva crida

6. La construcció de la pau mitjançant la no violència activa és un element necessari i coherent de l'esforç continu de l'Església per limitar l'ús de la força per mitjà de les normes morals, a través de la seva participació en les institucions internacionals i gràcies també a l'aportació competent de tants cristians en l'elaboració de normatives a tots nivells. Jesús mateix ens ofereix un «manual» d'aquesta estratègia de construcció de la pau en l'anomenat Sermó de la muntanya. Les vuit benaurances (cf. Mt 5,3-10) tracen el perfil de la persona que podem definir benaurada, bona i autèntica. Feliços els humils —diu Jesús—, els compassius, els qui treballen per la pau, i els nets de cor, els qui tenen fam i set de ser justos.

Aquest és també un programa i un desafiament per als líders polítics i religiosos, per als responsables de les institucions internacionals i els dirigents de les empreses i dels mitjans de comunicació de tot el món: aplicar les benaurances en l'acompliment de les seves responsabilitats pròpies. És el desafiament de construir

la societat, la comunitat o l'empresa, de la qual són responsables, amb l'estil dels treballadors per la pau; de donar mostres de misericòrdia, rebutjant descartar les persones, malmetre l'ambient i voler vèncer a qualsevol preu. Això exigeix estar disposats a «acceptar sofrir el conflicte, resoldre'l i transformar-lo en l'etapa d'un nou procés». Treballar d'aquesta manera significa escollir la solidaritat com a estil per a realitzar la història i construir l'amistat social. La no violència activa és una manera de mostrar veritablement com, de veritat, la unitat és més important i fecunda que el conflicte. Tot en el món està íntimament interconnectat. Pot passar que les diferències generin xocs: afrontem-los de forma constructiva i no violenta, de manera que «les tensions i les oposicions puguin assolir una unitat pluriforme que engendri nova vida», conservant «les virtualitats valuoses de les polaritats en pugna».

L'Església catòlica acompanyarà qualsevol temptativa de construcció de la pau també amb la no violència activa i creativa. L'1 de gener de 2017 començarà a fer camí el nou Dicasteri per al servei del desenvolupament humà integral, que ajudarà l'Església a promoure, amb eficàcia creixent, «els incommensurables béns de la justícia, la pau i la protecció de la creació» i de la sollicitud envers els emigrants, «els necessitats, els malalts i els exclosos, els marginats i les víctimes dels conflictes armats i de les catàstrofes naturals, els empresonats, els aturats i les víctimes de qualsevol tipus d'esclavitud i de tortura».

En conclusió

7. Com és tradició, signo aquest Missatge el 8 de desembre, festa de la Immaculada Concepció de la benaurada Verge Maria. Maria és Reina de la Pau. En el naixement del seu Fill, els àngels glorificaven Déu desitjant pau a la terra als homes i dones de bona voluntat (cf. Lc 2,14). Demanem a la Mare de Déu que sigui ella qui ens guii.

«Tots desitgem la pau; moltes persones la construeixen cada dia amb petits gestos; molts pateixen i suporten pacientment la fatiga d'intentar edificar-la.» El 2017 comprometem-nos amb la nostra pregària i acció a ser persones que apartin del seu cor, de les seves paraules i dels seus gestos la violència, i a construir comunitats no violentes que tinguin cura de la casa comuna. «Res no és impossible si ens dirigim a Déu amb la nostra pregària. Tots podem ser artesans de la pau.»

MISSATGE

de 8 de desembre de 2016 per a la XXV Jornada Mundial del Malalt

L'admiració davant les obres que Déu fa :

«El Totpoderós obra en mi meravelles» (Lc 1,49)

Benvolguts germans i germanes,

El proper dia 11 de febrer se celebrarà a tota l'Església, i especialment a Lourdes, la XXV Jornada Mundial del Malalt, amb el tema: «L'admiració davant les obres que Déu fa: "El Totpoderós obra en mi meravelles" (Lc 1,40)». Aquesta Jornada, instituïda pel meu predecessor sant Joan Pau II l'any 1992 i celebrada per primera vegada precisament a Lourdes l'11 de febrer de 1993, constitueix una ocasió per a posar atenció a la situació dels malalts i de tots els qui sofreixen en general; i, al mateix temps, és una crida adreçada als qui es lliuren en favor seu, començant pels seus familiars, els agents sanitaris i voluntaris, perquè donin gràcies per la vocació que el Senyor els ha donat d'acompanyar els germans malalts. A més, aquesta celebració renova en l'Església la força espiritual per a realitzar de la millor manera possible aquesta part essencial de la seva missió que inclou el servei als darrers, als malalts, als qui sofreixen, als exclosos i marginats (cf. Joan Pau II, *Motu proprio Dolentium hominum*, 11 febrer 1985, 1). Els encontres de pregària, les litúrgies eucarístiques i la unció dels malalts, la convivència amb els malalts i les reflexions sobre temes de bioètica i teologicopastorals que se celebraran aquells dies a Lourdes, donaran una aportació nova i important a aquest servei.

Situant-me ja des d'ara espiritualment davant la gruta de Massabielle, davant la imatge de la Verge Immaculada, en la qual el Totpoderós ha fet meravelles per a la redempció de la humanitat, vull expressar la meua proximitat a tots vosaltres, germans i germanes que viviu l'experiència del sofriment, i a les vostres famílies; així com el meu agraïment a tots els qui, segons les diferents ocupacions i a tots els centres de salut repartits arreu del món, treballen amb competència, responsabilitat i dedicació per al vostre alleujament, la vostra salut i el vostre benestar diari. M'agradaria animar tots els malalts, les persones que pateixen, els metges, infermeres, familiars i voluntaris, que vegin en Maria, Salut dels malalts, aquella que és per a tots els éssers humans garant de la tendresa de l'amor de Déu i model d'abandó a la seva voluntat, i que sempre trobin en la fe, alimentada per la Paraula i pels sagraments, la força per estimar Déu i els germans en l'experiència també de la malaltia.

Com santa Bernardeta som sota la mirada de Maria. La humil noia de Lourdes explica que la Mare de Déu, a la qual anomenava «la Senyora bonica», la mirava com es mira una persona. Aquestes paraules senzilles descriuen la plenitud d'una relació. Bernardeta, pobra, analfabeta i malalta, se sent mirada per Maria com a persona. La Senyora bonica li parla amb molt de respecte, sense llàstima. Això ens recorda que cada pacient és i serà sempre un ésser humà i ha de ser tractat en conseqüència. Els malalts, com les persones que tenen una discapacitat fins i tot molt greu, tenen una dignitat inalienable i

una missió en la vida, i mai no es converteixen en simples objectes, encara que a vegades puguin semblar merament passius, però en realitat mai no és així.

Bernardeta, després d'haver estat a la Gruta i gràcies a la pregària, transforma la seva fragilitat en suport per als altres, gràcies a l'amor es fa capaç d'enriquir el seu proïsme i, sobretot, d'oferir la seva vida per la salvació de la humanitat. El fet que la Senyora bonica li demani que pregui pels pecadors, ens recorda que els malalts, els qui sofreixen, no sols porten amb ells el desig de curar-se, sinó també el de viure la vida pròpia de manera cristiana, arribant a donar-la com a veritables deixebles missioners de Crist. A Bernardeta, Maria li va donar la vocació de servir els malalts i la va cridar perquè es fes Germana de la Caritat, una missió que ella va complir d'una manera tan alta que es va convertir en un model per a tots els agents sanitaris. Demanem, doncs, a la Immaculada Concepció la gràcia de saber veure sempre el malalt com una persona que, certament, necessita ajuda, a vegades fins i tot per a les coses més bàsiques, però també porta amb ell un do per a compartir amb els altres.

La mirada de Maria, Consoladora dels afligits, illumina el rostre de l'Església en el seu compromís diari en favor dels necessitats i els qui sofreixen. Els fruits meravellosos d'aquesta sollicitud de l'Església envers els món del sofriment i la malaltia són motiu d'agraïment al Senyor Jesús, que es va fer solidari amb nosaltres, en obediència a la voluntat del Pare i fins a la mort en la creu, perquè la humanitat fos redimida. La solidaritat de Crist, Fill de Déu nascut de Maria, és l'expressió de l'omnipotència misericordiosa de Déu que es manifesta en les nostres vides —especialment quan és fràgil, ferida, humiliada, marginada, sofrent—, infont en ella la força de l'esperança que ens ajuda a aixecar-nos i ens sosté. Tanta riquesa d'humanitat i de fer no ha de perdre's, sinó que ens ha d'ajudar a fer front a les nostres debilitats humanes i, al mateix temps, als reptes actuals en l'àmbit sanitari i tecnològic. En la Jornada Mundial del Malalt podem trobar una nova motivació per a col·laborar en la difusió d'una cultura respectuosa de la integritat i dignitat de les persones, fins i tot a través d'un enfocament correcte de les qüestions de bioètica, la protecció dels més dèbils i la cura del medi ambient.

Amb motiu de la XXV Jornada Mundial del Malalt, renovo, amb la meva pregària i el meu encoratjament, la meua proximitat als metges, als infermers, als voluntaris i a tots els consagrats i consagrades que es dediquen a servir els malalts i necessitats; a les institucions eclesials i civils que treballen en aquest àmbit i a les famílies que cuiden amb amor els seus familiars malalts. Desitjo que tots siguin sempre signes joiosos de la presència i de l'amor de Déu, imitant el testimoni resplendent de tants amics i amigues de Déu, entre els quals menciono sant Joan de Déu i sant Camil de Lellis, patrons dels hospitals i dels agents sanitaris, i la santa Mare Teresa de Calcuta, missionera de la tendresa de Déu.

Germans i germanes, malalts, agents sanitaris i voluntaris, elevem junts la nostra pregària a Maria, perquè la seva intercessió maternal sostingui i acompanyi la nostra fe i ens obtingui de Crist, el seu Fill, l'esperança en el camí de la guarició i de la salut, el sentit de la fraternitat i de la responsabilitat, el compromís amb el desenvolupament humà

integral i l'alegria de la gratitud cada vegada que ens sorprengui amb la seva fidelitat i la seva misericòrdia.

Maria, Mare nostra,
que en Crist ens acollíu com a fills,
enfortiu en els nostres cors l'espera confiada,
auxilieu-nos en les nostres malalties i sofriments,
guieu-nos fins a Crist, fill vostre i germà nostre,
i ajudeu-nos a encomanar-nos al Pare que realitza obres grans.

Us asseguro el meu record constant en la pregària i us imparteixo de cor la benedicció apostòlica.

Audiències generals del dimecres **“L'esperança cristiana”**

1. ISAÏES 40 : «CONSULEU, CONSULEU EL MEU POBLE»

7 de desembre de 2016

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

Comencem avui una nova sèrie de catequesis, sobre el tema de l'esperança cristiana, que és molt important, perquè l'esperança no defrauda. L'optimisme defrauda, l'esperança no! La necessitem tant, en aquests temps que ens semblen obscurs, en els quals a vegades ens sentim perduts davant el mal i la violència que ens envolten, davant el dolor de molts dels nostres germans. Ens fa falta l'esperança! Ens sentim perduts i també una mica desanimats, perquè ens sentim impotents i ens sembla que aquesta foscor no s'hagi d'acabar mai.

Però no podem deixar que l'esperança ens abandoni, perquè Déu, amb el seu amor, camina amb nosaltres. «Jo espero, perquè Déu és amb mi»: això ho podem dir tots nosaltres. Cada un de nosaltres pot dir: «Jo espero, tinc esperança, perquè Déu camina amb mi.» Camina i em dona la mà. Déu no ens deixa mai sols. El Senyor Jesús ha vençut el mal i ens ha obert el camí de la vida.

I a més, en particular en aquest temps d'Advent, que és el temps d'espera en el qual ens preparem per acollir una vegada més el misteri consolador de l'Encarnació i la llum de Nadal, és important reflexionar sobre l'esperança. Deixem que el Senyor ens ensenyi què vol dir esperar. Escoltem, doncs, les paraules de la Sagrada Escripura, començant pel profeta Isaïes, el gran profeta de l'Advent, el gran missatger de l'esperança.

En la segona part del seu llibre, Isaïes s'adreça al poble amb un anunci de consol :

«Consoleu, consoleu el meu poble»,
diu el vostre Déu.
«Parleu al cor de Jerusalem i anuncieu-li
que s'ha acabat la seva servitud,
que li ha estat perdonada la culpa [...]»

Escolteu una veu que crida :
«Prepareu en el desert
el camí del Senyor,
aplaneu en l'estepa
una ruta al nostre Déu.
S'alçaran les fondalades,
s'abaixaran les muntanyes i els turons,
el terreny escabrós serà una plana,
i la serralada, una ampla vall.
Llavors apareixerà la glòria del Senyor,
i tothom veurà alhora
que el Senyor mateix ha parlat» (40,1-2.3-5)

Déu Pare consola cercant persones que consolin, a les quals demana que animin la gent, els seus fills, anunciant que s'ha acabat la tribulació, que s'ha acabat el dolor, i que el pecat ha estat perdonat. És això el que guareix el cor angoixat i espantat. Per això el profeta crida a preparar el camí al Senyor, obrint-se als seus dons i a la seva salvació.

El consol, per al poble, comença amb la possibilitat de caminar pel camí de Déu, un camí nou, redreçat i transitable, una manera d'estar preparat en el desert, per a poder-lo travessar i retornar a la pàtria. Perquè el poble a qui el profeta s'adreça estava vivint la tragèdia de l'exili a Babilònia, i ara se li diu que podrà tornar a la seva terra natal, a través d'un camí ample i còmode, sense valls i muntanyes que fan que el camí sigui cansat, un camí aplanat en el desert. Preparar aquell camí vol dir, per tant, preparar un camí de salvació i d'alliberament de tots els obstacles i entrebancs.

L'exili havia estat un moment dramàtic en la història d'Israel, quan el poble ho havia perdut tot. El poble havia perdut la pàtria, la llibertat, la dignitat, i també la confiança en Déu. Se sentia abandonat i sense esperança. En canvi, la crida del profeta fa que es torni a obrir el cor a la fe. El desert és un lloc on és difícil viure, però allí es podrà caminar per a retornar no sols a la pàtria, sinó a Déu, i tornar a esperar i somriure. Quan estem en la foscor, en les dificultats, no tenim ganes de somriure, i és en realitat l'esperança, que ens ensenya a somriure per a trobar el camí que ens porta a Déu. Una de les primeres coses que passen a les persones que s'allunyen de Déu és que són persones sense somriure. Potser són capaces de fer una gran rialla, en fan una darrera l'altra, una broma, una rialla... però manca el somriure! El somriure només el pot donar l'esperança: és el somriure de l'esperança de trobar Déu.

La vida sovint és un desert, és difícil fer el camí de la vida, però si tenim confiança en Déu es pot tornar bonic i gran com una autopista. N'hi ha prou a no perdre mai l'esperança, n'hi ha prou a continuar creient, sempre, malgrat tot. Quan ens trobem davant d'un nen, potser tenim molts problemes i dificultats, però ens ve des de l'interior el somriure, perquè ens trobem davant l'esperança: un nen és una esperança! I així hem de saber veure en la vida el camí de l'esperança que ens porta a trobar Déu, Déu que s'ha fet infant per nosaltres. I ens farà somriure, ens ho donarà tot!

Aquestes paraules d'Isaïes les farà servir després Joan Baptista en la seva predicació que convidava a la conversió. Deia això: «És la veu d'un que crida en el desert: prepareu el camí del Senyor» (Mt 3,3). És una veu que crida on sembla que ningú no pugui escoltar —qui pot escoltar en el desert?—, que crida en la pèrdua deguda a la crisi de fe. No podem negar que el món actual pateix una crisi de fe. Sí, diu: «Jo crec en Déu, sóc cristià», «Jo sóc d'aquella religió...» Però la teva vida està ben allunyada del ser cristià; està ben lluny de Déu! La religió, la fe s'ha reduït a una expressió: «Jo crec?» «Sí!» Però aquí es tracta de tornar a Déu, de convertir el cor a Déu i anar per aquest camí per a trobar-lo. Ell ens espera. Aquesta és la predicació de Joan Baptista: preparar. Preparar l'encontre amb aquest Infant que ens farà recuperar el somriure. Els israelites, quan el Baptista anuncia la vinguda de Jesús, és com si encara fossin a l'exili, perquè estan sota el domini dels romans, que els fa estrangers a la seva pàtria mateix, governats per ocupants poderosos que decideixen sobre les seves vides. Però la veritable història no és la que fan els poderosos, sinó que és la que està feta per Déu junt amb els seus petits. La veritable història —la que durarà fins l'eternitat— és la que Déu escriu amb els seus petits: Déu amb Maria, Déu amb Jesús, Déu amb Josep, Déu amb els petits. Els petits i senzills que trobem al voltant de Jesús que neix: Zacaries i Elisabeth, gent gran marcada per l'esterilitat; Maria, jove noia verge promesa amb Josep; els pastors, que eren menyspreats i no eren tinguts en compte per a res. Són els petits, fets grans per la seva fe, els petits que saben continuar esperant. I l'esperança és la virtut dels petits. Els grans, els satisfets no coneixen l'esperança; no saben què és.

Els petits, amb Déu, amb Jesús, són els qui transformen el desert de l'exili, de la sol·ledat desesperada, del sofriment, en un camí pla per on es pot caminar per anar a trobar la glòria del Senyor. I arribem a la conclusió: deixem-nos ensenyar l'esperança. Esperem amb confiança la vinguda del Senyor, i sigui quin sigui el desert de les nostres vides —cadascú sap per quin desert camina— es convertirà en un jardí florit. L'esperança no defrauda mai!

2. ISAÏES 40: «EL MISSATGER DE BONES NOVES»

14 de desembre de 2016

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

Ens estem apropant a Nadal i el profeta Isaïes un cop més ens ajuda a obrir-nos a l'esperança acollint la Bona Notícia de la vinguda de la salvació.

El capítol 52 d'Isaïes comença amb la invitació adreçada a Jerusalem perquè es desperti, es tregui de damunt la pols i les cadenes i es posi la roba més bonica, perquè el Senyor ha vingut a alliberar el seu poble (v. 1-3). I afegeix: «Per això el meu poble coneixerà aviat qui sóc jo. Aquell dia ho sabrà, perquè jo mateix, el qui parlava, sóc aquí» (v. 6).

A aquest «sóc aquí» dit per Déu, que resumeix tota la seva voluntat de salvació i d'apropament a nosaltres, respon el cant de joia de Jerusalem segons la invitació del profeta. És un moment històric molt important. És l'acabament de l'exili de Babilònia, és la possibilitat per part d'Israel de retrobar Déu i de trobar-se ell mateix. El Senyor s'apropa, i el «petit ramat», és a dir el petit poble que ha quedat després de l'exili i que a l'exili ha resistit en la fe, que ha travessat la crisi i ha continuat creient i esperant fins i tot enmig de la foscor, aquell «petit ramat» podrà veure les meravelles de Déu.

En aquest punt el profeta hi posa un cant d'alegria :
Que en són, de bonics, per les muntanyes
els peus del missatger de bones noves
que anuncia la pau i la felicitat,
que anuncia la salvació
i diu a la ciutat de Sió:
«El teu Déu ja regna!»

[...]

Esclateu totes alhora en clams de joia,
ruïnes de Jerusalem:
el Senyor ha consolat el seu poble,
ha alliberat Jerusalem.
Als ulls de tots els pobles
el Senyor ha estès el seu sant braç,
i d'un cap a l'altre de la terra tothom veurà
la salvació del nostre Déu.

Aquestes paraules d'Isaïes, sobre les quals volem aturar-nos una mica, es refereixen al miracle de la pau, i ho fan d'una manera molt particular, posant els ulls no en el missatger sinó en els seus peus, que corren ràpid: «Que en són, de bonics, per les muntanyes els peus del missatger...».

Sembla l'espòs del Càntic dels Càntics que corre vers la seva estimada: «El meu estimat! Mireu, ve trescant per les muntanyes, saltant per les collades» (Ct 2,8). Així també el missatger de pau corre, portant l'anunci joiós de l'alliberament, de la salvació, i proclamant que Déu regna.

Déu no ha abandonat el seu poble i no s'ha deixat vèncer pel mal, perquè ell és fidel i la seva gràcia és més gran que el pecat. Això ho hem d'aprendre, perquè nosaltres som tossuts i no ho aprenem. Però jo faré la pregunta: qui és més gran, Déu o el pecat? Déu! I qui guanya a la fi? Déu o el pecat? Déu. Ell és capaç de vèncer el pecat més gran,

el més vergonyós, el més terrible, el pitjor dels pecats? Amb quina arma venç Déu el pecat? Amb l'amor! Això vol dir que «Déu regna»; són aquestes les paraules de la fe en un Senyor el poder del qual s'inclina sobre la humanitat, s'abaixa per oferir misericòrdia i alliberar l'home d'allò que desfigura en ell la bonica imatge de Déu perquè quan estem en pecat la imatge de Déu queda desfigurada. I l'acompliment de tant d'amor serà realment el Regne de Jesús instaurat, aquell Regne de perdó i de pau que nosaltres celebrem per Nadal i que es realitza definitivament en la Pasqua. I la joia més bonica de Nadal és aquesta joia interior de pau: el Senyor ha esborrat els meus pecats, el Senyor m'ha perdonat, el Senyor ha tingut misericòrdia de mi, ha vingut a salvar-me. Aquesta és la joia del Nadal!

Germans i germanes, aquests són els motius de la nostra esperança. Quan sembla que tot s'ha acabat, quan, davant tantes realitats negatives, la fe es fa pesada i ve la temptació de dir que no hi ha res que tingui sentit, heus ací la bona notícia portada per aquells peus ràpids: Déu està venint a fer alguna cosa nova, a instaurar un regne de pau; Déu ha «desvetllat el seu braç» i ve a portar llibertat i consol. El mal no triomfarà per sempre, és la fi del dolor. La desesperació està vençuda perquè Déu és enmig nostre.

I nosaltres també estem convidats a desvetllar-nos una mica, com Jerusalem, segons la invitació que fa el profeta; estem cridats a ser homes i dones d'esperança, col·laborant a la vinguda d'aquest Regne fet de llum i destinat a tots, homes i dones d'esperança. Que trist és quan trobem un cristià que ha perdut l'esperança! «Jo no espero res, per a mi tot s'ha acabat»: així parla un cristià que no és capaç de veure horitzons d'esperança i davant del seu cor només veu una paret. Però si Déu destrueix aquestes parets amb el perdó! I per això hem de pregar, perquè Déu ens doni cada dia l'esperança i la doni a tots, aquella esperança que neix quan veiem Déu en el pessebre a Betlem. El missatge de la Bona Notícia que se'ns ha confiat és urgent, nosaltres també hem de córrer com el missatger sobre les muntanyes, perquè el món no pot esperar, la humanitat té fam i set de justícia, de veritat, de pau.

I veient l'Infant petit de Betlem, els petits del món sabran que la promesa s'ha acomplert, el missatge s'ha fet realitat. En un nadó acabat de néixer, necessitat de tot, embolcallat en bolquers i posat sobre una menjadora, es troba tot el poder del Déu que salva. Nadal és un dia per obrir el cor: cal obrir el cor a tanta petitesa que es troba allà en aquell Infant, i a tanta meravella. És la meravella de Nadal que estem preparant, amb esperança, en aquest temps d'Advent. És la sorpresa d'un Déu infant, d'un Déu pobre, d'un Déu feble, d'un Déu que abandona la seva grandesa per fer-se proper a cadascun de nosaltres.

3. EL NAIXEMENT DE JESÚS, FONT D'ESPERANÇA

21 de desembre de 2016

Benvolguts germans i germanes, bon dia! Fa poc que hem començat un camí de catequesi sobre el tema de l'esperança, molt apropiat per al temps d'Advent. Fins ara ens

ha guiat el profeta Isaïes. Avui, pocs dies abans de Nadal, voldria reflexionar de manera més específica sobre el moment quan, per dir-ho d'alguna manera, l'esperança va entrar en el món, amb l'encarnació del Fill de Déu. Isaïes mateix havia predit el naixement del Messies en alguns passatges: «La noia que ha d'infantar tindrà un fill, i li posarà el nom d'Emmanuel» (7,14); i també: «Un rebrot naixerà de la soca de Jessè, brotarà un plançó de les seves arrels» (11,1). En aquests textos apareix el sentit de Nadal: Déu aconsegueix la promesa fent-se home; no abandona el seu poble, s'hi apropa fins despullar-se de la seva divinitat. És així com Déu demostra la seva fidelitat i inaugura un Regne nou que dona una nova esperança a la humanitat. I quina és aquesta esperança? La vida eterna.

Quan es parla d'esperança sovint ens referim a allò que no depèn de l'home i que no és visible. De fet, el que esperem va més enllà de les nostres forces i de la nostra mirada. Però el Nadal de Crist, inaugurant la redempció, ens parla d'una esperança diferent, una esperança fiable, visible i comprensible, perquè es fonamenta en Déu. Ell entra en el món i ens dona la força per caminar amb ell: Déu camina amb nosaltres en Jesús i caminar amb ell vers la plenitud de la vida ens dona la força per a viure d'una manera nova el present, encara que sigui cansat. Aleshores esperar, per al cristià, significa la certesa d'estar en el camí amb Crist vers el Pare que ens espera. L'esperança mai no s'atura, l'esperança sempre està en el camí i ens fa caminar. Aquesta esperança, que l'Infant de Betlem ens dona, ofereix una meta, una bona fita al present, la salvació a la humanitat, la benaurança a qui es refia de Déu misericordiós. Sant Pau resumeix tot això amb l'expressió: «Hem estat salvats, però només en esperança» (Rm 8,24). És a dir, caminant en aquest món amb esperança estem salvats. I aquí podem fer-nos la pregunta, cada un de nosaltres: Jo camino amb esperança o la meua vida interior està aturada, tancada? El meu cor és un calaix tancat o és un calaix obert a l'esperança que em fa caminar, no tot sol, sinó amb Jesús?

A moltes llars cristianes, durant el temps de l'Advent, es prepara el pessebre d'acord amb la tradició que es remunta a sant Francesc d'Assís. En la seva simplicitat, el pessebre transmet esperança; cada un dels personatges està immers en aquesta atmosfera d'esperança.

Primer de tot fixem-nos en el lloc on neix Jesús: Betlem. Un petit poble de Judea on mil anys abans havia nascut David, el nen pastor elegit per Déu per a ser rei d'Israel. Betlem no és una capital, i per això és preferida per la Providència divina, que vol obrar a través dels petits i dels humils. En aquell lloc neix el «fill de David» tan esperat, Jesús, en el qual l'esperança de Déu i l'esperança de l'home es troben.

Després veiem Maria, Mare de l'esperança. Amb el seu «sí» ha obert a Déu la porta del nostre món: el seu cor de noia era ple d'esperança, animada per la fe; i així Déu l'ha escollida i ella ha cregut en la seva paraula. Ella, que durant nou mesos ha estat l'arca de l'Aliança nova i eterna, a la cova contempla l'Infant i veu en ell l'amor de Déu que ve a salvar el seu poble i tota la humanitat. Al costat de Maria hi ha Josep, descendent de Jessè i de David. Ell també ha cregut en les paraules de l'àngel, i mirant Jesús a la menjadora medita el fet que aquell Infant ve de l'Esperit Sant i que Déu mateix li ha manat que

l'anomeni així, «Jesús». En aquell nom hi ha l'esperança per a tots els homes, perquè mitjançant aquell fill de dona, Déu salvarà la humanitat de la mort i del pecat. Per això és important mirar el pessebre!

I en el pessebre hi ha també els pastors, que representen els humils i els pobres que esperaven el Messies, «que Israel seria consolat» (Lc 2,25) i «que Jerusalem seria alliberada» (Lc 2,38). En aquell Infant veuen la realització de les promeses i esperen que la salvació de Déu arribi finalment a cada un d'ells. Qui confia en les seguretats pròpies, sobretot materials, no espera la salvació de Déu. Tinguem això en compte: les nostres seguretats no ens salvaran; l'única seguretat que ens salva és la de l'esperança en Déu. Ens salva perquè és forta i ens fa caminar en la vida amb joia, amb el desig de fer el bé, amb el desig de ser feliços per a l'eternitat. Els petits, els pastors, en canvi confien en Déu, esperen en ell i són feliços quan reconeixen en aquell Infant el senyal indicat pels àngels (cf. Lc 2,12).

I el cor dels àngels anuncia el gran disseny que aquell Infant ha de realitzar: «Glòria a Déu a dalt del cel, i a la terra pau als homes que ell estima» (Lc 2,14). L'esperança cristiana s'expressa mitjançant la lloança i l'agraïment a Déu, que ha inaugurat el seu Regne d'amor, de justícia i de pau.

Estimats germans i germanes, aquests dies, contemplant el pessebre, ens preparem per al Nadal del Senyor. Serà realment una festa si acollim Jesús, llavor d'esperança que Déu posa en els solcs de la nostra història personal i comunitària. Cada «sí» a Jesús que ve és un brot d'esperança. Tinguem confiança en aquest brot d'esperança, en aquest sí: «Sí, Jesús, tu em pots salvar, tu em pots salvar.» Bon Nadal d'esperança a tots!

4. ABRAHAM, PARE EN LA FE I EN L'ESPERANÇA

28 de desembre de 2016

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

Sant Pau, en la seva Carta als Romans, ens recorda la gran figura d'Abraham per indicar-nos el camí de la fe i de l'esperança. D'ell l'Apòstol escriu: «Esperant contra tota esperança, va creure i va arribar a ser pare d'una multitud de pobles» (Rm 4,18); «esperant contra tota esperança». Aquest concepte és fort: fins i tot quan no hi ha esperança jo espero. És així el nostre pare Abraham. Sant Pau s'està referint a la fe amb què Abraham va creure en la paraula de Déu que li prometia un fill. Això era realment fiar-se esperant «contra tota esperança», era tan inversemblant el que el Senyor li estava anunciant, perquè ell era vell —tenia gairebé cent anys— i la seva dona era estèril. No se n'havia sortit! Però Déu li ho va dir, i ell ho va creure. No hi havia esperança humana perquè ell era vell i la dona estèril, però ell creia.

Confiant en aquesta promesa, Abraham es posa en marxa, accepta deixar la seva terra i convertir-se en estranger, esperant aquest fill «impossible» que Déu li donaria,

encara que el si de Sara era com si estigués mort. Abraham creu, la seva fe s'obre a una esperança aparentment irracional; és la capacitat d'anar més enllà dels raonaments humans, de la saviesa i de la prudència del món, més enllà del que normalment es considera assenyat, per a creure en l'impossible. L'esperança obre nous horitzons, fa capaç de pensar en el que no és ni tan sols imaginable. L'esperança ens permet entrar en la foscor d'un futur incert per a caminar en la llum. És bonica, la virtut de l'esperança; ens dóna tanta força per caminar per la vida!

Però és un camí difícil. I arriba el moment, també a Abraham, de la crisi del desànim. Ha confiat, ha deixat la seva casa, la seva terra, els seus amics... Tot. Se'n va, arriba al país que Déu li havia indicat, passa el temps. En aquella època fer un viatge així no era com avui, amb els avions —es fa en poques hores—; durava mesos, anys! El temps ha passat, però el fill no arriba, el si de Sara queda tancat en la seva esterilitat.

I Abraham, no dic que perdi la paciència, però es queixa al Senyor. Això també ho aprenem del nostre pare Abraham: queixar-se al Senyor és una manera de pregar. A vegades sento, quan confesso: «M'he queixat al Senyor...», i jo responc: «Naturalment, queixa't, ell és pare!» Aquesta és una manera de pregar: queixa't al Senyor, això és bo. Abraham es queixa al Senyor dient: «“Senyor Déu, [...] jo me'n vaig sense fills i l'hereu de casa meua és Elièzer de Damasc” [Elièzer era aquell treballador que feia totes les feines]. Afegeix Abraham: “No m'has donat descendència, i el meu hereu haurà de ser un dels meus servidors. Llavors el Senyor li va comunicar la seva paraula i li respongué: “No serà aquest, el teu hereu; serà un fill que naixerà de tu.” Després el Senyor va fer sortir Abraham fora de la tenda i li digué: “Mira el cel i compta les estrelles, si és que les pots comptar. Doncs així serà la teua descendència.” Abraham va creure en el Senyor, i el Senyor li ho comptà com a justícia» (Gn 15,2-6).

L'escena té lloc de nit, a fora és fosc, però també en el cor d'Abraham hi ha la foscor de la desillusió, del desànim, de la dificultat a l'hora de continuar esperant alguna cosa que és impossible. Ara el patriarca és massa vell, sembla que ja no hi és a temps per a tenir un fill i serà un servent qui es farà càrrec de tota l'herència.

Abraham s'està adreçant al Senyor, però Déu, encara que estigui present allí, parlant amb ell, és com si s'hagués allunyat, com si no hagués complert la seva paraula. Abraham se sent sol, és vell i està cansat, la mort se li acosta. Com pot continuar confiant?

Tot i així, aquest lamentar-se que té és una forma de fe, és una pregària. Malgrat tot, Abraham continua creient en Déu i espera que alguna cosa podria esdevenir-se encara. Altrament, per què interpellar el Senyor, queixar-se d'ell, reclamar-li les seves promeses? La fe no és només un silenci que ho accepta tot sense replicar, l'esperança no és una certesa que et dóna seguretat en el dubte i en la perplexitat. Hi ha tantes vegades que l'esperança és dubte; però és allí... i et porta endavant. Fe és també lluita amb Déu, ensenyar-li la nostra amargor, sense ficcions «pietoses». «M'he enfadat amb Déu i li he dit això, això, això...» «Però ell és Pare, ell t'ha comprès: vés en pau!» Cal tenir coratge! I això és

l'esperança. I esperança és també no tenir por de veure la realitat tal com és i acceptar-ne les contradiccions.

Abraham, en la fe, s'adreça a Déu perquè l'ajudi a continuar esperant. Curiosament, no li demana un fill. Demana: «Ajuda'm a continuar esperant», la petició de tenir esperança. I el Senyor respon insistint amb la seva promesa inversemblant: l'hereu no serà un servent, sinó un fill autèntic, nascut d'Abraham, engendrat per ell. No ha canviat res, per part de Déu. Ell continua repetint el que ja havia dit i no ofereix punts de suport a Abraham perquè se senti segur. La seva única seguretat és refiar-se de la paraula del Senyor i continuar esperant.

I el senyal que Déu dóna a Abraham és una petició que continuï creient i esperant: «Mira el cel i compta les estrelles [...] Així serà la teva descendència» (Gn 15,5). És encara una promesa, és encara esperar alguna cosa per al futur. Déu porta Abraham a fora de la tenda, en realitat el treu de les seves visions estretes, i li ensenya les estrelles. Per a creure, és necessari saber veure amb els ulls de la fe; només són estrelles que tothom pot veure, però per a Abraham han de convertir-se en el signe de la fidelitat de Déu.

És aquesta, la fe, aquest és el camí de l'esperança que cadascun de nosaltres hem de recórrer. També a nosaltres ens queda com a única possibilitat mirar les estrelles, és el temps de refiar-se de Déu. No hi ha cosa més bonica. L'esperança no decep. Gràcies.

Traduccions inicial de Josep M. Torrents per a Catalunya Religió, revisada

